

Oppgaven jeg har fått, lyder:
«Stiftelsen Prestegårdslåna deler sin erfaring med søknadsprosess
og hvordan de har fått innvilget støtte til sin stiftelse.»

1991

1991 kirkegård anlegges

1992

Kultur-
kvelder

ONSDAGSKVELD I LÅNA 9. september
Anders Hovden-kveld

Konsert i Melhus kirke kl. 19.00

skuespiller Janne Kokkin, sanger Kåre Bjørkøy,
organist Bjørn Kåre Moe, kirkens ungdomskor
Gratis adgang

Prestegårdslåna kl. 20.00

kåseri ved lektor Hans Gaare, bevertning
Gratis adgang

Annonsen er betalt av Melhus Sparebank

Midlertidig fredet 26. september 1991

1996: Fredet

Lasse Kolstad til Melhus (og Kristine Kaasa Moe) 1996

Onsdag 3. desember, markeres en kulturbegivenhet i Melhus, nemlig at den 150. onsdagskvelden i "Låna" går av stabelen. Som de fleste nok forstår, snakker vi om Prestegårdslåna og Prestegårdslånas Venners populære kulturkvelder.

AV HARALD LANGÅS

Onsdagskveld i Låna har for lengst befestet sin posisjon som kulturformidler på både et høgt og folkelig plan. Når de nå inviterer til den 150. onsdagskvelden i rekken, viser det en utrolig kontinuitet fra den første onsdagskvelden høsten 1992. Den gang sto Anders Hovden i fokus, og det var midt under kampen for bevaring og vern av låna. En kamp som i dag er vunnet, men ikke uten slag og sår.

Låna drives i dag av en stiftelse, og disse kulturkveldene er helt i tråd med gammel tradisjon, sier ildsjel i alle år, Kristine Kaasa Moe. Prestegårdene var nemlig ofte kultur- og kunnskapssentere i bygdene. Låna skal fortsatt stå i denne tradisjonen, og det er helt grunnleggende at dette kulturtilbudet skal være gratis, sier hun.

Men ikke bare de som lytter slipper til gratis, må vi tilføye. Også de mange som gjennom årene har øst av sine kunnskaper til beste for et lydhørt publikum, må opptre gratis, mens annonseringen betales av lokale bedrifter. Styret i Prestegårdslånas Venner har bakt, vasket og servert på de samme prinsipper.

Bachs Juleoratorium

På jubileumskvelden onsdag 3. desember, er Bach Juleoratorium, julemusikkens storverk, tema. Og det er ingen ringere enn magister i filosofi og domorganist, Ove Kristian Sundberg som holder foredraget. Han har tidligere besøkt "Låna", den gang snakket han om "Matteuspasjonen".

TILBAKEBLIKK: Dette arkivbildet fra 1996, viser primus motor Kristine Kaasa Moe med foredragsholder Lasse Kolstad.

Skal en våge seg på et lite tilbakeblikk og "skanne" over noen av de mange som har bidratt på noen av de 150 kveldene, og det uten å fornærme noen, kan vi vel nevne personligheter som biskop Per Løn-

ning, journalist og forfatter Rickard Herrmann, skuespiller Lasse Kolstad, statsminister Per Borten, arkitekt Arne Berg, Julius Paltiel, ornitolog Otto Frengene og lokalhistorikere som for eksempel Ola Storhaugen og

Amfinn Melbye.

Faste programposter hvert år har for øvrig vært konsert ved Kulturskolen i Melhus og feiring av helligtrekongersaften i låna og i kirka.

olav.harald.langaas@tronderbladet.no
Tlf. 72 87 83 73

Borgestuen i Låna, på 1990-tallet.

1795

1952

2005

Snorre Fjelldal, Arild Bjarkø, Arne Berg, Terje Thun

2004-5

Christer Børjesson 2006

2007

2006

2007, Snorre Fjelldal

Foto fra 1958

Stables beholdes

Lives

Tun

ca. linje for uboidef kirkegård.

K. K. Moe Kolbjørn Vegar Os 2010

2009

2010

1795

2012

2012

Januar 2014

Mai 2014

Gammelhusa oppi Grøseta
Kolbjørn V. Os, eier Even Grøseth, Ola Grefstad

Murer Viggo Ballo

Blikkenslager Ivar Gynnild

Sommerhjelp Runa Jarsve, 2016-17

Kurs i låven

Slipkurs i låven

Lasskjørerne fra Låna mot Røros

Den store potetsettedagen

Over 20 barn fra Presttrøa barnehage satte poteter, med største iver og lydhørhet.

POTETSETTING LIV HELEN VAAGLAND

Fredag for et par uker siden var den store potetsettedagen ved Prestegårdslåna og låven.

De fikk innføring i hva som skulle skje, beskjed om at mor- og far-potetene måtte bæres og settes ned forsiktig, slik at ingen av spirene som skal gjøte at det blir mange småpoteter, blir ødelagt, forteller arrangørene i en pressemelding.

Barna gikk til arbeidet med liv og lyst, satte en og en potet, dekket over med litt jord, gikk ned raden, og sprang tilbake til Arne Qvenild som gav hver en ny potet for setting.

Oddbjørn Syrstad ledet arbeidet. Det var potetsetting både i den pløyde og harvede åkeren og på avisapir rett på bakken. Dette er slik mange mener vi må dyrke mer, for bedre å verne jorda og kloden, nemlig ved ikke å grave i jorda. Disse potetene ble dekket av gammelt høy fra låven og etter hvert gress fra en gammel rundball.

Kristine Kaasa Moe hadde bakt boller og kanelsnurrer, ordnet med kaffe og saft.

Det kom like mange voksne som barn, både folk fra bygda og fra dagsentre flere steder. I lysthuset gikk samtalen livlig og all gjærbaksten forsvant. «Den beste bollen jeg har smakt i mitt liv», sa flere av de små. Ikke rart det, når de var slitne etter et godt og viktig arbeid.

Til høsten skal det bli potetopptaking, og barna skal få poteter med hjem.

Det var ikke bare dette som skjedde ved Låna og Bygningssenteret den helga. Det ble også arrangert kurs i komposisjonsmaling i Haldalen.

Lærer på kurset var Sven Tore Tørris fra Røros. Det var påmeldte fra tre kommuner.

liv@tronderbladet.no
982 60 452

Barna gikk til arbeidet med liv og lyst, satte en og en potet, dekket over med litt jord, gikk ned raden, og sprang tilbake til Arne Qvenild som gav hver en ny potet for setting.

Det kom like mange voksne som barn, både folk fra bygda og fra dagsentre flere steder. I lysthuset gikk samtalen livlig og all gjærbaksten forsvant. «Den beste bollen jeg har smakt i mitt liv», sa flere av de små. Ikke rart det, når de var slitne etter et godt og viktig arbeid. Alle foto: privat

Det er blitt tradisjon at siste onsdag i juni er det slåttonn ved Prestegårdslåna. Foto: Prestegårdslåna

● Lucas og 35 barn i aksjon

Over 60 var med da graset ble slått og hesjet

Arbeidshesten Lucas dro slepriva og gjorde det dermed mye lettere arbeidet, det ble ikke så mye som riva måtte ta. Foto: Prestegårdslåna

En fin dag ble det for alle, store og små. Det sluttet å regne idet klokken slo elleve. Det var da folk var invitert til å komme, opplyser arrangørene i en pressemelding.

SLÅTTONN LIV HELEN VAAGLAND

Det er blitt tradisjon at siste onsdag i juni er det slåttonn ved Prestegårdslåna. I år var det slått for tiende år på rad.

En fin dag ble det for alle, store og små. Det sluttet å regne idet klokken slo elleve. Det var da folk var invitert til å komme, opplyser arrangørene i en pressemelding.

Styreleder ved Prestegårdslåna, Kristine Kaasa Moe telte over 60 personer til sammen på det meste ved hesja mellom låven og Låna. Ca. 35 barn og unge og ca. 25 voksne.

John Eidsmo og Oddbjørn Syrsstad hadde gjort et stort arbeid med å slå graset og sette opp hesjesturene dagen i forveien.

Det kom erfarne slåttelefolk, noen ville se og prate, barn, voksne og eldre holdt på i enga. Alle fikk servering ute med fersk bakst og drikke. Gode stoler med

armleener var satt ut. Områdene i utkanten av enga måtte tas med lja, likeledes gress som har fått gro innenfor gjerdet.

Arbeidshesten Lucas dro slepriva og gjorde det dermed mye lettere i arbeidet, det ble ikke så mye som riva måtte ta. Lucas er blitt godt kjent i medre Melhus da han og eier John Eidsmo steller turstien både sommer og vinter. Dessuten har de kanefart fra prestegårdslåven om vinteren og deltar på høststallefesten i september. - Og de gjør arbeid andre steder i og utenfor Melhus.

Da hesja var full ble Lucas spent for høyvogna. Dermed kunne barna få kjøre med hest, sittende i gress i vogna.

Alle som kunne bli igjen da arbeidet var gjort, gikk inn i Prestegårdslåna, der det ble servert sømmebrød fra Koros og mott fra Kvål, samt deilig bakst.

“ Det er Lucas som etter hvert skal få høyet i matfatet - eller krybba si.

Under slåttonna hygger barn, unge, voksne og gamle seg sammen i lek og læring, de prater og har mye å se på og snakke om. Man møter gamle kjente og får nye bekjentskaper. Og samtidig gjøres nyttig og viktig arbeid.

Slåttonna er i samarbeid med Melhus kommune, og i samarbeid med Melhus Folkeakademi, Prestegårdslånas Venner og støttet av Trøndelag fylkeskommune.

- Ved Prestegårdslåna tar man vare på folk, dyr, kulturlandskap, gamle bygninger, og gjør alt så miljø- og klimavennlig som mulig, kan vi lese i pressemeldingen.

Slått og beite er viktig. I juli skal friskt, tørt høy kjøres inn i låven av John Eidsmo og Lucas. Da kan man komme og se på. Det er Lucas som etter hvert skal få høyet i matfatet - eller krybba si. Men først skal høyet gjøre sin nytte for barn, unge og voksne, som vil hoppe i det, i den snart hundre år gamle låven, loves det i pressemeldingen.

liv@tronderbladet.no
98260452

Det kom erfarne slåttelefolk, noen ville se og prate, barn, voksne og eldre holdt på i enga. Foto: Prestegårdslåna

Gode stoler med armleener var satt ut. Foto: Prestegårdslåna

Sigrid Eidsmo var skikkelig rakstertaus, ikke bare rakte og snudde hun høyet på bakken, men hun tok også jobben med å trampe og hoppe høyet sammen i vogna, slik at det ble plass til mer høy.
Foto: Prestegårdslåna

Her er en del av arbeidsgjengen i sving på enga. Foto: Prestegårdslåna

Med god arbeidshjelp ble høyet berget inn i lopet av finværsdagen. Foto: Prestegårdslåna

Tre lass ble berget inn med litt hjelp av feriefolk, en hest og en hund

Det gjelder å følge med hver morgen og hver kveld for den som skal få høyet tørt inn i låven.

INNHØSTING

Enkelt er det ikke, når det stadig kommer regn, kan vi lese i en pressemelding fra Prestegårdslåna.

Men torsdag 11. juli på ettermiddagen, fant John Eidsmo ut at høyet var ganske så tørt, og værmeldinga god. Han kastet høyet av hessa på bakken, slik at mer av høyet fikk sol og varme. Så gav han beskjed om at neste morgen skulle det bli høynnkjøring.

Slik ble det. Kjernen i arbeidsgjengen var ekteparene Gunnbjørg L. og John Eidsmo og Sigrun og Arne Qvenild. Høyet på bakken ble luftet, det lille som var av

fuktig gras ble båret bort til geitene på beite.

Det var en fin gjeng på enga og i låven. I tillegg til Eidsmos og Qvenilds kom hestekaren Bjarne Veien fra Holonda, en familie fra Hovin, en familie boende i Oslo på ferie hjemme i Skaun og styreleder Kristine med valpen Camilla.

Sigrid Eidsmo var skikkelig rakstertaus, ikke bare rakte og snudde hun høyet på bakken, men hun tok også jobben med å trampe og hoppe høyet sammen i vogna, slik at det ble plass til mer høy.

Tre lass ble det i år. Noen forbipasserende hygget seg, tok bilder, gledet seg over synet, fikk en prat og servering.

Arbeidshesten Lucas er rolig og stødig. Det er en stor opplevelse å se ham i enga, opp og ned låvebrua og ikke minst da han snudde og rygget høyvogna på plass på låvebrua etter endt arbeid.

Etter kaffe, saft og boller i skyggen av et lønnetre, hoppet den yngre garde i høyet og alle gledet seg over at høyet var vel i hus.

Hesjetråden ble tatt av og hesjestauene lagt tilbake under låven, der de får hvile til neste år.

Hestekaren Bjarne Veien fra Holonda med arbeidshesten Lucas.
Foto: Prestegårdslåna

Lucas er rolig og stødig. Det er en stor opplevelse å se ham i enga, opp og ned låvebrua og ikke minst da han snudde og rygget høyvogna på plass på låvebrua etter endt arbeid. Se video i nettutgaven! Foto: Prestegårdslåna

John Eidsmo fikk ta det første hoppet i høyet, og her er han i svevet.
Foto: Gunn Heidi Nakrem

● Høyet inn på prestegårdslåven for første gang på flere tiår

Ble den første som fikk hoppe i høyet

Prestegårdslåven har fått innkjørt høy for første gang på flere tiår.

HØYONN
GUNN HEIDI NAKREM

- Se her, nå går det an å hoppe i høyet, sier Kristine Kaasa Moe, leder i stiftelsen Prestegårdslåven.

Var raskt ute
Høyet ligger klart til å hoppes i, men Kristine Kaasa Moe nøler da hun får spørsmål om hun vil ta det første prøvehoppet. Mens

» Se her, nå går det an å hoppe i høyet.

Kristine Kaasa Moe

hun tenker på saken, kommer John Eidsmo inn fra sidelinjen og hopper rett ned i høyet.

Det gikk så bra at Eidsmo tok noen flere hopp slik at hoppet ble fotodokumentert.

Litt tidligere på lørdagen hadde Eidsmo, Arne Qvenild og hesten Malaika vært med på å berge høyet i hus. Eidsmo hadde satt i stand høyvogna, og det var høytid over innkjøring av høyet ettersom det er mange år siden det sist ble gjort i prestegårdslåven.

Usikkert sommervær førte til at innkjøring av høyet måtte tas på sparket. I juni var det gammeldags slåttom med hesing.

Innvendig forsterking

Prestegårdslåven er under restaurering, og det var ikke bare å hoppe i høyet uten at det var gjort noen bygningsmessige tiltak. Kaasa Moe viser fram nybygd trapp og annet som skal gjøre det sikrere å ta spranget.

Låvebrua er også blitt forsterket. Hesten Malaika er en ardennerhest, og det er noen kilo hest

som skal opp på låvebrua når hest, høyvogn og hjelpe skal trøttil.

- John Eidsmo fikk kjørt hesten slik at den klarte å snu på låven, forklarer Kaasa Moe.

Ute i det grønne

Innhestinga ble feiret med bevertning ved et bord som var satt opp ved siden av potetåkeren. Kaasa Moe sørget for at de frammotte fikk kaffe, te, saft og boller.

- Dette var i samarbeid Melhus kommune v/Spaserstokkmidler og fylkeskommunen, forteller Kaasa Moe. Prestegårdslåven og Prestegårdslåna er blitt besøksmål for små og store. Kaasa Moe forteller at åttendeklassingene blir invitert på besøk, og det er også jevnlig besøk av barnehageunger. Det er også blitt arrangert åpne dager der folk kan se smeden i arbeid og høre om restaureringa som pågår.

gunnheidi@tronderbladet.no
98260456

Hesten Malaika er på vei ut av prestegårdslåven.
Foto: Kristine Kaasa Moe

Været var så fint på lørdag at det var mulig å ta kafferasten utenfor låven. Foto: Gunn Heidi Nakrem

For en uke siden var det på nytt barnehagebarn, 33 av dem, fra mellomtrinnet som hoppet. Og denne gangen med tilskuere. Det var besøk fra bofellesskap og sykehjem. På høyemmen fikk de sitte på gamle kirkebenker, med ullpledd under og over seg. Foto: privat

● Prestegårdslåven er tatt i bruk

Gamle kirkebenker til nytte under høyhopping

Prestegårdslåven er tatt i bruk. Til kurs, snekkerrom og lager. Men også til mer, til glede for de minste og de eldste.

HØYHOPPING
LIV HELEN VAAGLAND

For sommeren ble det planlagt, tegnet og bygd noe som er blitt veldig populært, nemlig det som kalles «hopp i høyet». Det er bygd trapp i den før farlige siloen opp til høyemmen, videre en trapp derfra opp til låvebrua. Og mellom låvebrua og høylem er det tegnet og bygd «hopp i høyet». Der kan barn, unge og voksne, sikkert og morsomt, hoppe i høyet. Så kan man gå eller springe opp, og hoppe igjen.

Mange på besøk

Hopp i høyet ble tatt i bruk allerede i sommer da høyet ble kjørt inn på låven av hesten Malaika. På høsttakkefesten den 20. september ble det hoppet for full musikk i to timer av barn og unge. I begynnelsen av oktober kom en ungdomsskoleklasse og de eldste i barnehagen og hoppet i fryd og glede til de voksne måtte si stopp. Det er selvsagt barnehageledere som er med og passer på.

For en uke siden var det på nytt barnehagebarn, 33 av dem, fra mellomtrinnet som hoppet. Og denne gangen med tilskuere. Det var besøk fra bofellesskap og

» Neste gang kan man komme med rullator og rullestol.

liv@tronderbladet.no
982 60 452

sykehjem. På høyemmen fikk de sitte på gamle kirkebenker, med ullpledd under og over seg. - Så enkelt, moro og trivelig! Og praten gikk livlig. For de eldre var det også en god treningstur, med trapper opp og trapper ned, skriver Kristine Kaasa Moe i en pressemelding.

Universell utforming

Det ble servert kaffe, kakao og fersk gjærbakst. Kirkebenkene stod i låven da Stiftelsen kjøpte dem. De kommer fra tre kirker i kommunen. Nå er de i bruk igjen, til glede det også.

- Neste gang kan man komme med rullator og rullestol. For det er kirkebenker opp på låvebrua også, slik at noen kan sitte der. Da får man oppleve barna når de kommer springende opp trappen og hopper ut i høyet.

Mellom låvebrua og høylem er det tegnet og bygd «hopp i høyet». Der kan barn, unge og voksne, sikkert og morsomt, hoppe i høyet. Så kan man gå eller springe opp, og hoppe igjen.
Foto: privat

Kristine Kaasa Moe testet også høyet i låven. Foto: privat

Gammelhusa oppi Grøseta

Liahaugen

Ut for å hente neste høyllass

Hopp i høyet
i låven
tegnet av
arkitekt Are
Ringheim

Eldre og
demente
koser seg
og
ser på,
mens
barna
leker.

August
2021

ere i 2014 sa
s fond at de
atis. Men nå
genting, ju-
lsen Preste-

revet

sket å bruke
plass for kir-
nøte i 2009.
øst å rive lå-
er det plass
ta, sier Kris-

**”” Opplysnings-
vesenets fond
forstod nok at låven
ville komme i de beste
hender, og at de ville
bidra til å sikre den
lokale identiteten for
framtida.**

Johan Helberg

Preste
20 år €
har et
er kjer
ressur
fond f
komm
de vill
kale i
sier He
Han
vator l
sulent
komm
muse€

Kristine Kaasa Moe er styreleder for Stiftelsen Prestegårdslåna. Johan Helberg er styremedlem. Den store rødlåven har vært både fjøs og låve da det var husdyrdrift ved prestegården. Foto: John Lerli

● Stiftelsen Prestegårdslåna fikk det røde bygget gratis

Har store planer for låven

Kristine Kaasa Moe var forberedt på å betale for låven ved prestegården i Melhus.

PRESTEGÅRDSLÅVEN
JOHN LERLI

I mange år har ildsjelene ved Prestegårdslåna sett verdien av den store rødlåven som de har som nærmeste nabo. Det er snart 20 år siden den første dialogen med Opplysningsvesenets fond, som er eier av låven. I august ble avtalen underskrevet, og prisen var kroner null. Kristine vet både dato og klokkeslett, for da stod jubelen i taket.

- Jeg var forberedt på å betale, sjøl om det ville bli noen tusen av min egen pensjon. Under en befaring med politikere i 2014 sa Opplysningsvesenets fond at de ikke gir bort låven gratis. Men nå har vi fått den for ingenting, jubler lederen for Stiftelsen Prestegårdslåna.

Stod i fare for å bli revet

- Noen politikere ønsket å bruke arealet til parkeringsplass for kirka. Det ble sagt på et møte i 2009. Men det er meningsløst å rive låven. Sjøl på julaften er det plass til alle bilene ved kirka, sier Kristine.

Låven er bygd i 1928. Men noen bygningsdeler er eldre. Stallen er et eget rom i fjøsdelen, og er fra 1886.

Kristine Kaasa Moe sier det krever mye arbeid og økonomiske ressurser å overta en så stor og gammel bygning. Men det er lite råde, og fundamentene er solide.

- En håndverker sa til meg: Gratulerer.... håper jeg.

Har startet restaureringa

- Hva trenger dere å gjøre av vedlikehold?

- Utvendig maling er heldigvis ganske ny. Men noen taksteiner har vært løse. Det har vi reparert med midler fra Kulturminnefondet, og vi har også fått gaver av private firma. Vi har lagt inn

«Opplysningsvesenets fond forstod nok at låven ville komme i de beste hender, og at de ville bidra til å sikre den lokale identiteten for framtida.»

Johan Helberg

strøm og hatt storarbeid med rydding. Det er behov for drenering rundt bygningen, men vi må ta ett skritt av gangen og være tålmodige, sier Kristine Kaasa Moe.

En arkitektstudent ved NTNU skal ta masteroppgave med låven som tema.

- Det finnes originale tegninger fra 1920-tallet, og arbeidet blir viktig for dokumentasjon og kunnskap om låven. Det blir veldig artig å se hva studenten legger, og resultatet vil få stor verdi, både når det gjelder bygningshistorie og overfor eiere av andre rødlåver, sier Kaasa Moe.

Anerkjent

Johan Helberg er medlem i styret for Stiftelsen Prestegårdslåna, og spekulerer litt rundt hvorfor de fikk låven gratis.

Arbeidet som Kristine og Prestegårdslåna har drevet i over 20 år er godt kjent nasjonalt. De har et veldig godt faglig rykte, og er kjent for å få mye ut av små ressurser. Opplysningsvesenets fond forstod nok at låven ville komme i de beste hender, og at de ville bidra til å sikre den lokale identiteten for framtida, sier Helberg.

Han er cand.philol. og konservator NMF, har vært spesialkonsulent i Sør-Trøndelag fylkeskommune, direktør for Justis- og museet og har hatt sentrale le-

På låven er det 70 år gammelt høy som skal fjernes. Foto: John Lerli

dervv i frivillig kulturvernssektor. Han forteller at da Kristine ringte presenterte hun seg som «maskråka fra Melhus».

- Jeg kjenner de fleste innen museums- og kulturvern her til lands, og vet at Kristines innsats gjennom årene blir sett på med respekt. Det var ikke uten grunn at hun fikk Kongens fortjenstmedalje, sier Johan Helberg.

Store planer

Stiftelsen Prestegårdslåna har

mange planer for bruk av låven. Den kan få verkstedrom for de mange kurs som holdes. Her kan det bli kontor og møtelokaler, blant annet for Bygningsvernsenteret vårt. Den gamle stallen kan gjøres brukbar igjen, og det er behov for lagerplass og magasin for mer verdifulle dokumenter og gjenstander.

Første halvår 2022 er det planlagt ti kurs ved Prestegårdslåna.

john.lerli@tronderbladet.no
982 60 455

De materielle og de immaterielle verdier.

